

УДК 69:658.5

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ УПРАВЛІННЯ В БУДІВЕЛЬНОМУ КОМПЛЕКСІ

Ткач М. Д.¹, студ., Мазур Г. Є.², студ., Ткач Т. В.³, канд. техн. наук, доц.

ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Українського державного університету науки і технологій

¹ fokksi.531@gmail.com, ² mazur.a.19.1.9@gmail.com, ³ tkach.taisiia@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. У будівельній галузі ефективність організаційних форм управління набуває особливої актуальності. Їх гнучкість і адаптивність безпосередньо впливають на здатність будівельних організацій оперативно реагувати на зміни економічних умов та ефективно використовувати ресурси для реалізації інфраструктурних проєктів в Україні [1]. Особливо це актуально в умовах післявоєнної відбудови та модернізації інфраструктури, що вимагає не лише ефективної реалізації проєктів, але й забезпечення стійкості й конкурентоспроможності будівельних компаній у динамічному середовищі.

Відновлення інфраструктури в постраждалих регіонах України потребує швидкої мобілізації ресурсів і оптимізації управлінських процесів, що передбачає адаптацію організаційних форм управління.

Вирішення цих завдань включає інтеграцію інноваційних підходів до управління, зокрема, впровадження BIM-технологій (Building Information Modeling). BIM-технології дозволяють здійснювати моніторинг проєктів у реальному часі, автоматизувати процеси планування та контролю витрат, що підвищує ефективність робіт, зменшує витрати та скорочує час реалізації проєктів. Однак для ефективного застосування таких інструментів ключове значення мають етапи формування організаційної форми управління, оскільки вони визначають основу для належного впровадження та функціонування новітніх технологій [2; 3].

Мета дослідження. Метою дослідження є визначення етапів формування організаційної форми управління в будівельному комплексі для підвищення ефективності реалізації інфраструктурних проєктів і адаптації до економічних змін, з урахуванням особливостей будівельної галузі.

Результати дослідження показали, що ефективність управлінських процесів у будівництві значною мірою залежить від чіткого визначення етапів формування організаційної форми управління та належного застосування методів і технологій. Реалізація цих етапів дозволяє будівельним організаціям успішно адаптуватися до нестабільних економічних умов і оптимізувати процеси на всіх етапах реалізації проєктів.

Процес формування організаційної форми управління в будівництві включає три основні етапи: діагностично-аналітичний, конструкційно-проєктувальний та функціонально-оцінний (табл.) [2].

На діагностично-аналітичному етапі важливо не лише оцінити поточний стан організаційної структури, але й виявити можливості для її вдосконалення, зокрема, з урахуванням впровадження новітніх технологій, таких як BIM. Це дозволяє зібрати необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Конструкційно-проєктувальний етап зосереджений на розробці моделей управління, що відповідають умовам будівельного проєкту. Формування чіткої структури з розподілом обов'язків і ролей забезпечує ефективну взаємодію між учасниками процесу.

Функціонально-оцінний етап є значним для оцінки результативності обраної організаційної структури, а також для коригування її параметрів у разі необхідності. Сутевим аспектом цього етапу є вибір найефективнішого варіанту, який оптимізує витрати часу і ресурсів, а також забезпечує гнучкість в управлінні.

Важливо не тільки чітко визначити етапи, але й передбачити можливі ризики, зокрема значні фінансові витрати на впровадження новітніх технологій, необхідність навчання персоналу, технічні складнощі інтеграції нових систем і спротив змін з боку працівників. Урахування цих факторів сприяє розробці ефективних стратегій їх мінімізації, що забезпечує ефективне впровадження управлінських рішень і підвищує конкурентоспроможність та стійкість будівельних компаній в умовах нестабільної економіки.

Таблиця

Етапи формування організаційної форми управління

Етапи	Заходи
Діагностично-аналітичний етап	- Аналіз поточного стану організаційної структури. - Виявлення слабких місць в управлінні і вплив BIM-технологій. - Оцінка зовнішніх факторів, впливу економічних та соціальних змін. - Оцінка організації виробництва та рівня оптимізації. - Формування системи цілей і вимог до організаційної структури.
Конструкційно-проектувальний етап	- Розробка моделі управління з урахуванням особливостей будівельної галузі та чинників, що на неї впливають. - Визначення складу та розподілу функцій. - Формування структури з використанням BIM-технологій для планування і моніторингу проєктів.
Функціонально-оцінний етап	- Розробка критеріїв для оцінки організаційної структури управління. - Оцінка різних варіантів структур. - Вибір найефективнішого варіанту. - Розробка нормативних документів і формування оптимальної структури управління.

Висновок. Застосування чітко визначених етапів формування організаційної форми управління з інтеграцією інноваційних технологій, зокрема BIM, дозволяє будівельним компаніям підвищити ефективність управлінських процесів. Це сприяє адаптації до змінних економічних умов, оптимізації витрат і часу, а також забезпечує успішну реалізацію інфраструктурних проєктів, що є важливим для відбудови України в післявоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Микитюк П. П., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проєктами : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Тернопіль, 2021. 416 с.
2. Веретенникова Г. Б., Томах В. В., Геращенко І. М. Планування та організація діяльності підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 210 с.
3. Чорна Н. П. Аналітичний інструментарій управління інноваціями : навч. посіб. Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2022. 214 с.